LIBRIS | We know books

Henning Mankell

Omul din Beijing

Traducere din limba engleză
BOGDAN NICOLAE MARCHIDANU

editura rao

LIBRIS | We know books

Nota autorului

Acesta este un roman. Asta înseamnă că cele scrise de mine au un fundal real, dar nu toate părțile sunt reproduceri realiste ale unor evenimente care au avut loc. Nu cred că există un loc cu numele de Hesjövallen – sper că am cercetat hărțile cu destulă meticulozitate. Însă faptul că la momentul scrierii acestui roman președintele statului Zimbabwe era Robert Mugabe este de necontestat.

Cu alte cuvinte, am scris despre ceea ce s-ar fi putut întâmpla și nu despre ceea ce s-a petrecut în realitate. În universul ficțiunii acest lucru nu reprezintă doar o posibilitate, ci chiar o cerință de bază.

Însă chiar și într-un roman, cele mai importante detalii trebuie prezentate corect, indiferent că ele se referă la prezența păsărilor în Beijingul zilelor noastre sau la faptul că un judecător dispune sau nu la biroul lui de o canapea pusă la dispoziție de către Administrația Judiciară Națională.

M-au ajutat mulți oameni la scrierea acestei cărți. În primul rând, evident, Robert Johnson, care încă o dată a muncit cu meticulozitate și perseverență pentru a stabili clar faptele. Însă sunt mulți cei care, dacă ar fi numiți, ar lungi enorm această listă. Nu în ultimul rând, sunt oameni din Africa cu care am discutat acest roman.

Nu voi menționa pe nimeni altcineva, dar îmi exprim aici recunoștința sinceră tuturor celor implicați. În mod firesc, povestea din carte reprezintă doar responsabilitatea mea și a nimănui altcuiva.

Henning Mankell
Maputo, Mozambic
Ianuarie 2008

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI
Tăcerea (2006) / 5
Epitaful / 7
Judecătoarea / 44

PARTEA A DOUA
Calea ferată (1863) / 105
Drumul spre Canton / 107
Pana și piatra / 141

PARTEA A TREIA
Panglica roșie (2006) / 175
Rebelii / 177
Jocul chinezesc / 237

PARTEA A PATRA
Coloniștii (2006) / 291
Scoarța jupuită de elefanți / 293
Chinatown, Londra / 375

Epilog / 441

Nota autorului / 442

LIBRIS | We know books

Descrierea CIP a bibliotecii Naționale a României
MANKELL, HENNING
Omul din Beijing / Henning Mankell; trad.: Bogdan Nicolae Marchidanu. – Bucureşti: Editura RAO, 2010
ISBN 978-606-8251-38-7

I. Marchidanu, Bogdan Nicolae (trad.)

821.113.6-31=135

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

HENNING MANKELL
Kinesen
© Henning Mankell 2008
Publicat prin înțelegere cu Leopard Förlag, Stockholm și Leonhardt & Høier Literary Agency, Copenhaga
Toate drepturile rezervate

© Editura RAO, 2009
pentru versiunea în limba română

2010

ISBN 978-606-8251-38-7

PARTEA ÎNTÂI

Tăcerea (2006)

Eu, Birgitta Roslin, declar solemn că mă angajez cu tot ceea ce ştiu şi în conformitate cu conştiinţa mea, ca să judec fără teamă sau favoruri, indiferent că acuzatul e sărac sau bogat, şi în conformitate cu legile şi regulamentele din Suedia; ca niciodată să nu pervertesc legea şi nici să nu o aplic greşit pe motiv de legături de familie, prietenie, gelozie, răutate sau teamă, sau ca răspuns la mituiri sau cadouri, sau din oricare alt motiv, indiferent de natura lui; ca niciodată să nu dau verdict de vinovăție atunci când descopăr nevinovăție sau să dau verdict de nevinovăție atunci când descopăr vinovăție. Nu voi dezvălui niciodată celor care îşi fac apariția în instanță, nici înainte şi nici după încheierea procesului, ce deliberări au avut loc în spatele uşilor închise. Ca judecător onest şi sincer, mă angajez să respect întotdeauna acest jurământ solemn.

Codul de Procedură Juridică, cap. 4, art. 11
Jurământul de judecător

LIBRIS | We know books

Epitaful

1

Zăpadă înghețată, ger cumplit. Miezul iernii.

La începutul lui ianuarie 2006, un lup singuratic traversează granița nemarcată și intră în Suedia dinspre Vauldalen, în Norvegia. Un bărbat aflat pe un snowmobil crede că îl zărește chiar lângă Fjällnäs, dar lupul se face nevăzut printre copaci, înspre est, înainte ca omul să îl poată vedea mai bine. Undeva, în îndepărtații munți norvegieni Österdalarna, lupul a dat peste un rest de carcasă înghețată de elan, cu bucăți de carne încă atârnând de oase. Însă asta s-a întâmplat cu mai bine de două zile în urmă. Acum începe să fie chinuit de foame și caută disperat de mâncare.

Este un mascul tânăr, plecat să-și găsească un teritoriu al lui. Își continuă drumul spre est. La Nävjarna, la nord de Linsell, găsește o altă carcasă de elan. Rămâne acolo o zi întreagă ca să mănânce, după care își continuă peregrinarea spre est. Când ajunge la Kårböle trece peste apa înghețată a râului Ljusnan, apoi merge de-a lungul albiei șerpuitoare către mare. Într-o noapte lipsită de lună traversează tăcut podul de la Järvsö, după care se îndreaptă spre codrii deși care se întind înspre coastă.

În zorii zilei de 13 ianuarie, lupul ajunge la Hesjövallen, un sătuc aflat la sud de lacul Hansesjön, în Hälsingland. Se oprește și adulmecă aerul. Simte miros de sânge. Privește în jur. În case trăiesc oameni, dar din coșuri nu se ridică fum. Auzul lui fin nu detectează nici un sunet.

LIBRIS We know books

Însă lupul nu are îndoieli în privința sângelui. Se învârte puțin pe la marginea codrului, cu nasul în vânt. Apoi înaintează, tăcut, prin stratul de zăpadă. Mirosul vine dinspre una dintre casele de la celălalt capăt al așezării. Acum e cu toate simțurile în alertă – cu oameni în jurul lui trebuie să fie prudent și să aibă răbdare. Se oprește din nou. Mirosul vine din spatele casei. Așteaptă. Apoi se pune din nou în mișcare. Când ajunge acolo dă peste o altă carcasă. Își trage prada bogată înapoi spre adăpostul copacilor. Nu a fost descoperit. Nici măcar câinii din sat nu au dat vreun semn de viață. Liniștea este desăvârșită în această dimineață înghețată.

Când ajunge la liziera copacilor, se apucă de înfulecat. Mănâncă lesne, ca și cum carnea nu ar fi înghețat încă. I se face tot mai foame. După ce scoate cu colții un pantof de piele, începe să roadă cu poftă o gleznă.

A nins în cursul nopții, dar ninsoarea s-a oprit înainte de ivirea zorilor. În vreme ce lupul se ospătează cu prada lui, fulgii de nea își încep iarăși dansul lor lent către sol.

2

Când se trezi, Karsten Höglin își aminti că visase ceva despre o fotografie. Rămase nemișcat pe pat și simți imaginea revenindu-i încet în minte, ca și cum negativul din vis ar fi transmis o copie în mintea conștientă. Recunoscu poza. Era în alb-negru și prezenta un bărbat șezând pe un pat vechi de fier, cu o pușcă de vânătoare atârnată pe perete și o oală de noapte la picioare. Când zărise acea imagine pentru prima dată, fusese surprins de zâmbetul misterios al bătrânului. Avea un aer evaziv și temător. Karsten descoperise mult mai târziu și fundalul. Cu câțiva ani înainte, omul își împușcase din greșeală fiul, ucigându-l, în vreme ce vânau păsări marine. Din acel moment, pușca nu mai fusese dată jos de pe perete, iar omul devenise un pustnic.

Höglin își zise că dintre toate miile de fotografii și de negative pe care le văzuse la viața lui, aceasta era cea pe care nu avea să o uite niciodată. Și-ar fi dorit să facă el însuși acea fotografie.

Ceasul de pe noptieră arăta ora șapte și jumătate. De obicei, Höglin se trezea foarte devreme, dar în acea noapte dormise prost, din pricina patului și a saltelei. Se hotărî să depună o plângere în privința lor la plecarea din hotel.

Era cea de-a noua și ultima zi a călătoriei lui. Totul fusese posibil datorită unei burse care îi permitea să studieze sate părăsite și alte așezări depopulate în timp. Ajunsese până la Hudiksvall și mai avea un singur sătuc de pozat. Îl alesese fiindcă un bătrân care încă locuia acolo citise despre proiectul lui și îi trimisese o scrisoare. Höglin fusese impresionat de misivă și decisese să-și încheie studiul în acel loc.

Se ridică în picioare și dădu draperiile la o parte. Ninsese în cursul nopții, iar dimineața era încă cenușie, fără soare. O femeie încotoșmănată bine pedala pe bicicletă pe stradă. Karsten se uită îndelung la ea și se întrebă cât de frig putea fi afară. Cinci grade Celsius cu minus, poate chiar șapte.

Se îmbrăcă și luă ascensorul lent până jos, la recepție. Își parcase mașina în curtea închisă din spatele hotelului. Acolo era în siguranță. Chiar și așa, își cărase toate echipamentele foto în cameră, așa cum se obișnuise. Ar fi fost o adevărată tragedie dacă s-ar fi dus într-o zi la mașină ca să descopere că aparatele lui dispăruseră.

Recepționera era o tânără abia ieșită din adolescență. Höglin observă machiajul neglijent al fetei și renunță la ideea de a se mai plânge de pat. În definitiv, n-avea de gând să se mai întoarcă la acel hotel.

Câțiva clienți ai hotelului erau absorbiți de lecturarea ziarelor de dimineață în sala de mese. Pentru o clipă, fu tentat să ia un aparat și să le facă o poză. Scena îi dădea impresia că Suedia fusese dintotdeauna așa. Oameni tăcuți, citindu-și ziarele la o ceașcă de cafea, absorbiți de propriile gânduri și de propriile destine.

Rezistă tentației. Își turnă singur cafea, unse două felii de pâine cu unt și alese un ou fiert moale. Fără un ziar la dispoziție, mâncă în grabă. Ura să ia masa singur, fără să aibă ceva de citit alături.

LIBRIS We know books

ieşi din hotel şi descoperi că afară era mai frig decât crezuse. Se ridică pe vârfuri ca să vadă cât indica termometrul din fereastra recepţiei. Minus unsprezece grade. Probabil în scădere. Iarna fusese mult prea blândă până atunci. Acum venea valul de frig mult aşteptat. Îşi puse cutiile cu aparate pe bancheta din spate a maşinii, porni motorul şi se apucă să curețe gheața de pe parbriz. Pe locul pasagerului din dreapta se găsea o hartă. Cu o zi înainte, după ce fotografiase un sat nu departe de lacul Hassela, descoperise cum să ajungă la ultima lui destinație: să o ia pe drumul principal spre sud, să vireze înspre Sörforsa în apropiere de Iggesund, după care să urmeze malul estic sau cel vestic al unui lac numit Storsjön în unele locuri şi Långsjön în altele. Tipul de la benzinăria de pe drumul către Hudiksvall îl avertizase că şoseaua estică era proastă, dar Höglin decisese să meargă pe ea. Aşa economisea timp. Iar lumina era excelentă în acea dimineață de iarnă. Vedea deja cu ochii minții fuioarele de fum ridicându-se drept spre cer din coşuri.

Avu nevoie de patruzeci de minute ca să ajungă acolo. Pe drum reuşi să greşească un viraj, intrând pe un drum care ducea spre sud, către Näcksjö.

Hesjövallen se găsea într-o vâlcea, lângă un lac cu un nume pe care Höglin nu şi-l mai amintea. Poate Hesjön? Codrii deşi se întindeau pe ambele laturi ale văii, până la cătun, de o parte şi de alta a drumului îngust care urca mai sus, spre Härjedalen.

Karsten opri maşina la marginea sătucului şi se dădu jos. Pe cer apăruseră spărturi în stratul de nori. Lumina avea să fie greu de prins, iar pozele probabil vor ieşi nu prea reuşite. Privi în jur. Totul părea încremenit. Casele lăsau impresia că sunt acolo dintotdeauna. De undeva, din depărtare, se auzea vag zgomotul traficului de pe şoseaua principală.

Se simţi brusc neliniştit. Îşi ţinu respirația, aşa cum proceda întotdeauna când se confrunta cu ceva ce nu înțelegea pe deplin.

Apoi pricepu – coşurile caselor. Erau reci. Nici un fuior de fum, amănuntul esențial al fotografiilor pe care spera să le facă. Privirea i se plimbă încet de la casă la casă. Cineva curățase zăpada deja.

Dar să nu fie nici un foc aprins? Îşi aminti de scrisoarea primită de la omul care îi povestise despre sat. Acesta se referise anume la coşuri şi la felul cum casele păreau, ca într-un joc copilăresc, să-şi trimită mesaje una alteia prin fuioarele de fum.

Oftă. Oamenii nu scriu adevăruri, ci ceea ce cred ei că vrei să citeşti tu. Oare să facă poze acum cu coşurile reci sau să abandoneze totul? Nimeni nu îl obliga să facă poze cu satul şi cu locuitorii lui. Avea deja o mulțime de fotografii cu vechea Suedie aflată pe moarte: ferme părăginite şi sate izolate ale căror singure speranțe de supraviețuire se legau de posibilitatea ca danezii şi germanii să cumpere casele şi să le transforme în reşedințe de vară. Hotărî să plece de acolo. Se întoarse la maşină, dar nu porni motorul. Ajunsese până acolo. Putea măcar să încerce să facă nişte portrete localnicilor – avea nevoie de chipuri. Odată cu trecerea anilor, Karsten Höglin devenise tot mai fascinat de oamenii în vârstă. Voia să scoată un album: poze care să descrie frumusețea pe care doar chipurile femeilor foarte bătrâne, cu pielea lor care spunea povestea vieților lor şi a greutăților îndurate, ca un strat de sedimente aşezate pe coama unui deal, reuşesc să o transmită.

Se dădu iarăşi jos din maşină, îşi trase căciula de blană pe urechi, luă un aparat Leica M6 pe care îl folosea de mai bine de zece ani şi porni spre cel mai apropiat grup de case. Erau zece clădiri cu totul, cele mai multe din bârne vopsite în roşu, unele cu verande mici în față. Se vedea o singură casă modernă. Asta dacă mai putea fi numită modernă o casă din anii 1950. Când ajunse la poartă, se opri şi îşi ridică aparatul de fotografiat. Tăblița indicatoare spunea că acolo locuieşte familia Andrén. Trase câteva cadre, variind timpul de expunere şi deschiderea şi încercând diverse unghiuri, deşi era limpede că, din pricina luminii încă insuficiente, nu avea să obțină altceva decât nişte imagini neclare. Însă nu se ştia niciodată. Uneori fotografii scot la iveală secrete neaşteptate.

Höglin îşi folosea mult intuiția la lucru. Evident, se deranja să măsoare nivelurile de lumină atunci când era nevoie, dar altfel reuşea să obțină rezultate surprinzătoare fără să acorde o atenție

LIBRIS We know books

prea mare unor timpi calculați de expunere. Fotografia însemna și multă improvizație.

Poarta era înțepenită. Fu nevoit să împingă cu forță ca să o deschidă. Pe zăpada proaspăt așternută nu se vedeau urme de pași. Tăcerea din jur continua să fie deplină. Nici măcar un lătrat de câine. „E părăsit, își spuse el. Ăsta nu e un sat; e un Olandez Zburător."

Ciocăni în ușa de la intrare, așteptă, apoi ciocăni din nou. Nimic. Începu să se întrebe ce se petrecea acolo. Ceva era în mare neregulă. Ciocăni din nou, cu mai multă putere și pentru mai mult timp. Apoi încercă broasca. Încuiată. „Bătrânii se sperie ușor, își zise el. Își încuie ușile și își fac griji că toate grozăviile alea despre care citesc în ziare o să li se întâmple și lor".

Se apucă să bată cu pumnul în ușă. Nimic. Își închipui că nu era nimeni acasă.

Se întoarse pe unde venise și trecu la următoarea casă. Începea deja să se lumineze mai bine afară. Casa era zugrăvită în galben. Tencuiala din jurul ferestrelor părea crăpată – probabil că înăuntru era curent. Înainte de a ciocăni, încercă broasca ușii. Din nou încuiată. Ciocăni cu putere în ușă, apoi bătu cu pumnii. Din nou, nimeni.

Dacă se întorcea atunci la mașină, putea ajunge acasă, în Piteå, la începutul după-amiezii. Nevastă-sa ar fi fost mulțumită. Părea convinsă că el era prea bătrân ca să se mai aventureze în astfel de călătorii, în ciuda faptului că avea doar șaizeci și trei de ani. Numai că fusese diagnosticat cu angină. Doctorul îl sfătuise să aibă grijă ce mănâncă și să se străduiască să facă exerciții fizice cât mai des.

O ultimă încercare. Se duse în spatele casei și apăsă clanța de la o ușă care părea să ducă spre o anexă din spatele bucătăriei. Și aceea era încuiată. Se duse la cea mai apropiată fereastră, se ridică pe vârfuri și privi înăuntru. Printr-un spațiu dintre draperii se putea vedea o încăpere cu un televizor. Continuă cu următoarea fereastră. Aceeași încăpere, cu același televizor. O tapiserie atârnată de perete îl informa că ISUS E CEL MAI BUN PRIETEN AL TĂU. Vru să treacă la următoarea fereastră când ceva de pe podea îi atrase atenția. În prima clipă crezu că era vorba de un sul

de lână. Apoi își dădu seama că era un ciorap de lână, un ciorap care încălța un picior. Se depărtă de fereastră. Inima începu să-i bată cu putere. Să fi fost cu adevărat un picior? Se întoarse la prima fereastră, dar nu putea vedea încăperea la fel de bine de acolo. Reveni la a doua fereastră. Acum putea fi sigur. Chiar era un picior. Un picior nemișcat. Nu avea de unde să știe dacă aparținea unui bărbat sau unei femei. Posesorul piciorului putea ședea pe un scaun. Era greu să-și dea seama – dar dacă asta era situația, de ce nu se mișca acea persoană?

Ciocăni în geam cât de tare putu fără să-l spargă, dar nu primi răspuns. Își scoase telefonul mobil și formă numărul de la urgențe. Nici un semnal. Alergă la a treia casă și bătu în ușă. Nimic. Parcă trăia aievea un coșmar. Ridică de jos un ștergător metalic de picioare, sparse broasca și intră în casă. Trebuia să găsească un telefon. Pe podeaua de la bucătărie zăcea o femeie în vârstă. Capul îi fusese aproape complet despărțit de gât. Lângă ea se afla leșul unui câine tăiat în două.

Höglin țipă și se întoarse să o ia la fugă. În vreme ce străbătea holul zări trupul unui bărbat întins pe podeaua livingului, între masă și o canapea roșie cu o cuvertură albă. Bătrânul era gol. Spatele îi era acoperit de sânge.

Ieși din casă. Nu știa cum să se îndepărteze mai repede. Scăpă aparatul foto din mână când ajunse la drum, dar nu se mai opri ca să-l ridice de pe jos. Era convins că cineva sau ceva nevăzut avea să-l înjunghie în spate. Întoarse mașina și apăsă cu putere pedala de accelerație.

Se opri când ajunse la șoseaua principală, apoi formă numărul de la urgență, cu mâinile tremurându-i incontrolabil. Când ridică telefonul la ureche, simți o durere ascuțită în piept. Ca și cum cineva îl prinsese din urmă și îi înfipsese un cuțit.

Auzea pe cineva vorbind cu el la telefon, dar era incapabil să articuleze vreun cuvânt. Durerea era atât de mare încât nu reuși decât să scoată un șuierat.

– Nu vă aud, rosti o voce de femeie.

LIBRIS We know books

Încercă din nou. Alt şuierat nedesluşit. Murea.

– Puteţi vorbi un pic mai tare? întrebă femeia. Nu înţeleg ce spuneţi.

Făcu un efort suprem şi îngăimă câteva cuvinte.

– Mor, icni el. Pentru numele lui Dumnezeu, mor. Ajutaţi-mă.

– Unde sunteţi?

Însă femeia nu mai primi răspuns. Karsten Höglin pornise deja pe drumul întunericului fără sfârşit. Într-o încercare disperată de a scăpa de durerea cumplită, ca un om care se îneacă, dar doreşte în van să revină la suprafaţa apei, apăsă pedala de accelerație. Maşina ţâşni pe contrasens. Un camion care căra mobilier înspre Hudiksvall nu mai avu cum să evite ciocnirea frontală. Şoferul sări din cabină şi veni în fugă spre maşina care intrase în el. Höglin zăcea inert peste volan.

Şoferul de camion, un bosniac, vorbea prost suedeza.

– Cum eşti tu? întrebă el.

– Satul, îngăimă Karsten Höglin. Hesjövallen.

Ultimele lui cuvinte. Când poliția şi ambulanța ajunseră acolo, Karsten Höglin murise deja din pricina infarctului masiv.

Nu era deloc clar ce se întâmplase acolo. Nimeni nu avea nici o bănuială cu privire la motivul infarctului subit suferit de bărbatul de la volanul Volvo-ului albastru. Un ofiţer de poliţie catadicsi să-l asculte pe şoferul bosniac abia după ce trupul fotografului fu luat de acolo şi oamenii de la descarcerare începură să desprindă cele două maşini accidentate. Ofiţerul se numea Erik Huddén. Nu-i plăcea să discute cu persoane care vorbeau prost suedeza decât dacă era obligat. Ca şi cum cuvintele unor asemenea oameni ar fi fost mai puţin importante dacă ei nu le puteau exprima şi corect. Evident, ofiţerul îşi începu treaba cu un test de alcool. Însă şoferul era curat, iar permisul lui de conducere părea în regulă.

– A încercat să spună ceva, zise şoferul.

– Ce? întrebă Huddén într-o doară.

– Ceva de Herö. Un loc, poate?

Huddén făcea parte din poliția locală, aşa că începu să clatine iritat din cap.

– Pe aici nu există nimic cu numele Herö.

– Poate aud eu prost? Poate era ceva cu un „s"? Poate Hersjö?

– Hesjövallen?

Şoferul dădu din cap.

– Da, asta spus.

– Şi la ce se referea?

– Nu ştiu. El murit.

Huddén îşi puse la loc carneţelul de notiţe. Nu scrisese nimic din cele spuse de şofer. Jumătate de oră mai târziu, după plecarea maşinii de la descarcerare şi după ce o altă maşină de poliţie îl luă pe şofer la secţie pentru continuarea anchetei, Huddén se urcă în automobilul propriu, gata să se întoarcă la Hudiksvall. Îl însoţea colegul său, Leif Ytterström, care era la volan.

– Hai să o luăm prin Hesjövallen, rosti Huddén pe neaşteptate.

– De ce? Ai mai primit un apel de urgenţă?

– Vreau doar să verific ceva.

Din cei doi, Erik Huddén era cel mai în vârstă. Era recunoscut pentru încăpăţânare şi firea sa necomunicativă. Ytterström vira pe drumul spre Sörforsa. Când ajunseră în Hesjövallen, Huddén îl rugă să meargă încet prin sat. Încă nu-i explicase colegului de ce hotărâse să o ia pe acolo.

– Pare pustiu, zise Ytterström în vreme ce treceau încet de case.

– Stai. Dă cu spatele, exclamă Huddén. Încet.

Apoi îi ceru colegului să oprească. Îi atrăsese atenţia ceva în zăpadă, lângă una din case. Se dădu jos din maşină şi se duse să cerceteze. Încremeni brusc şi îşi scoase arma din toc. Ytterström sări şi el din maşină cu arma pregătită.

– Ce e?

Huddén nu răspunse. Merse cu mare prudenţă mai departe. Apoi se opri din nou şi se lăsă în jos, ca şi cum l-ar fi apucat brusc durerea de piept. Când se întoarse la maşină, era alb ca varul la faţă.

LIBRIS We know books

– Acolo zace un mort, rosti el. A fost omorât în bătaie. Şi îi lipseşte ceva.

– Cum adică?

– Îi lipseşte un picior.

Rămaseră holbându-se unul la celălalt, fără să vorbească. Apoi Huddén intră în maşină, luă staţia radio şi o ceru la dispecerat pe Vivi Sundberg, despre care ştia că era de serviciu în acea zi. Femeia răspunse imediat.

– Erik sunt. Sun din Hesjövallen.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu ştiu. Dar e un mort care zace în zăpadă.

– Repetă.

– Un mort. În zăpadă. Pare că a fost omorât în bătaie. Îi lipseşte un picior.

Cei doi se cunoşteau bine. Sundberg ştia că Erik Huddén nu exagera niciodată, indiferent cât de incredibil părea ce spune el.

– Ajungem imediat, spuse Sundberg.

– Ia-i şi pe criminalişti din Gävle.

– Cine mai e cu tine?

– Ytterström.

Femeia se gândi câteva secunde.

– Există vreo explicaţie plauzibilă pentru cele întâmplate?

– N-am mai văzut aşa ceva până acum.

Ştia că ea va înţelege. Era poliţist de atât de multă vreme, încât nu exista limită a suferinţei şi violenţei pe care el să nu le fi văzut în viaţa lui.

Trecură treizeci şi cinci de minute până ce auziră sirenele în depărtare. Huddén încercase să-şi convingă colegul să îl însoţească la cea mai apropiată casă, ca să poată discuta cu vecinii, dar acesta refuzase să se mişte din loc până la sosirea întăririlor. Cum nici Huddén nu voia să intre singur în casă, rămăseseră amândoi la maşină, fără a mai schimba vreo vorbă între ei.

Vivi Sundberg sări iute din primul vehicul care trase lângă maşina lor. Era o femeie robustă, în vârstă de cincizeci şi ceva de

ani. Cei care o cunoşteau ştiau foarte bine că, în ciuda trupului masiv, Sundberg era extrem de agilă şi poseda o rezistenţă de invidiat. Cu doar câteva luni în urmă fugărise şi prinsese doi hoţi de douăzeci şi ceva de ani fiecare. Cei doi râseseră de ea când o luaseră la fugă. După o goană de câteva sute de metri, când ea le pusese căţuşele, nici unul nu mai râdea.

Vivi Sundberg era roşcată. De patru ori pe an vizita salonul de coafură al fiicei ei ca să-şi reîmprospăteze nuanţa părului.

Se născuse la o fermă în apropiere de Harmånger şi avusese mare grijă de părinţii ei până la moartea acestora. Apoi îşi completase studiile şi după câţiva ani se înscrisese la academia de poliţie. Nu-i venise să creadă că fusese acceptată. Nimeni nu înţelegea prea bine cum de o admiseseră, date fiind dimensiunile trupului, însă nimeni nu punea întrebări, iar ea nu vorbea despre asta.

Vivi Sundberg era un ofiţer de poliţie meticulos şi muncitor. Era perseverentă şi foarte eficientă când se punea problema analizării şi urmăririi indiciilor.

Acum ea îşi trecu o mână prin păr şi îi aruncă o privire dură lui Erik Huddén.

– Ei bine, îmi arăţi şi mie?

Se duseră împreună spre cadavru. Sundberg făcu o grimasă, apoi se lăsă pe vine.

– Medicul a venit?

– E pe drum şi e o ea.

– O ea?

– Hugo are o înlocuitoare. El o să fie operat. Tumoare.

Vivi Sundberg îşi pierdu pe moment interesul faţă de cadavru.

– E grav?

– Are cancer. Nu ştiai?

– Nu. Unde?

– La stomac. Se pare că nu s-a răspândit. Oricum, are o înlocuitoare din Uppsala. Se numeşte Valentina Miir. Dacă am pronunţat corect numele.

LIBRIS We know books

Hudden strigă la Ytterström, care bea cafea lângă una dintre mașinile de poliție. Acesta le confirmă că doctorul avea să sosească dintr-o clipă în alta.

Sundberg se apucă să examineze îndeaproape cadavrul. De fiecare dată când avea de-a face cu un leș se simțea copleșită de același sentiment de inutilitate. Nu mai putea învia mortul și singurul lucru pe care îl putea face era să descopere motivul crimei și să trimită ucigașul într-o celulă sau într-un azil de nebuni.

– Cineva a luat-o razna, comentă ea. Cu un cuțit lung. Sau o baionetă. Posibil cu o sabie. Văd cel puțin zece răni, aproape toate cu potențial letal. Dar nu pricep ce e cu piciorul lipsă. Cunoaștem identitatea acestui om?

– Nu încă. Toate casele par pustii.

Sundberg se ridică și privi în jurul ei. Casele păreau că îi întorc aceeași privire cercetătoare.

– Ai ciocănit pe la uși?

– Mi-am zis că e mai bine să aștept. Făptașul ar putea fi încă prin preajmă.

– Ai dreptate.

Sundberg îi făcu semn lui Ytterström, care își aruncă paharul de carton, golit de cafea, în zăpadă.

– Hai să intrăm, zise ea. Trebuie să mai fie oameni pe aici. Ăsta nu e un sat-fantomă.

– N-am zărit nici un semn de viață.

Sundberg privi iarăși spre case, spre grădinile acoperite de zăpadă, spre șosea. Își scoase pistolul și porni spre cea mai apropiată casă. Cei doi bărbați o urmară. Ceasul arăta unsprezece și câteva minute.

Ceea ce descoperiră cei trei ofițeri suedezi de poliție nu avea precedent în analele criminalității din Suedia și avea să intre în istoria criminalistică a țării. În fiecare casă se găseau cadavre. Câinii și pisicile fuseseră înjunghiate, ba chiar și unui papagal i se tăiase capul. În total descoperiră nouăsprezece morți, cu toții oameni în vârstă, cu excepția unui băiat care nu putea avea mai

mult de doisprezece ani. Unii fuseseră omorâți în somn, în patul lor; alții zăceau pe podea sau ședeau pe scaunele de la bucătărie. O bătrână murise cu pieptănul în mână, iar un bătrân își dăduse sufletul lângă o sobă, cu un ibric de cafea răsturnat alături de el. Într-una dintre case, dădură peste doi oameni îmbrățișați și legați unul de altul. Cu toții fuseseră victime ale unor violențe inimaginabile. Ca și cum un uragan aducător de sânge se abătuse asupra satului exact la ora când locuitorii se trezeau. Cum la țară bătrânii obișnuiesc să se scoale devreme, Sundberg bănuia că toate aceste crime se petrecuseră cam pe la răsăritul soarelui.

Vivi Sundberg avea sentimentul că tot capul îi era năclăit de sânge. Încercă să scape de senzație, dar era extrem de frig. Era ca și cum ar fi văzut trupurile desfigurate ale morților printr-un telescop, ceea ce însemna că nu trebuia să se apropie prea mult de ele.

Pe urmă mai era și mirosul. Deși corpurile abia apucaseră să se răcească, ele emanau deja un iz dulce-acrișor. Cât stătea în case, Sundberg încerca să respire pe gură. De îndată ce ieșea afară își umplea plămânii cu aer proaspăt. Trecerea de la o casă la alta devenea tot mai greu de suportat.

Tot ce vedea, cadavru după cadavru, purta amprenta aceleiași nebunii și acelorași răni provocate de o armă foarte ascuțită. Lista întocmită de ea mai târziu în cursul zilei, o listă pe care nu o arătă nimănui, cuprindea scurte însemnări legate de cele văzute:

„Casa numărul unu. Bătrân mort, pe jumătate gol, în pijama, papuci, pe jumătate zăcând pe treptele scării. Capul aproape desprins de trup, degetul mare de la mâna stângă aruncat la un metru distanță. Bătrână moartă, cămașă de noapte, stomacul despicat, cu intestinele atârnând pe afară, proteza dentară sfărâmată în bucăți.

Casa numărul doi. Bărbat și femeie morți, amândoi de cel puțin optzeci de ani. Cadavrele găsite pe un pat dublu la primul etaj. Femeia posibil ucisă în somn cu o lovitură începând de la umărul stâng, prin sân, înspre șoldul drept. Bărbatul a încercat să se apere cu un ciocan, dar are un braț desprins de restul trupului și gâtul tăiat. Se remarcă faptul că trupurile au fost legate împreună. Lasă